

DU SKA KUNNA LITA PÅ FINLAND

www.kd.fi

DU SKALL KUNNA LITA PÅ FINLAND

Riksdagsvalsprogram 2019

Kristdemokraternas riksdagsvalsprogram har godkänts av KD:s partifullmäktige 1.12.2018

Innehåll:

Från en trygg barndom till en värdig ålderdom
Barnens och de ungas Finland
Kvalitativ utbildning, kultur och motion för alla
Bättre social- och hälsovårdstjänster
Utvecklandet av sote-modellen
Ett åldersvänligt Finland
Välfärd genom kunnande, arbete och företagsamhet
Kunnande som konkurrensfördel
Ansvarsfull marknadsekonomi
Trafiklederna i skick
Stimulerande grundtrygghet
Hållbart förhållande till naturen
Klimatet kräver handling
Naturen och bioekonomin skapar livskraft i hela landet
Bättre stadspolitik
Mot en trygg framtid
Samarbete kring säkerhet skapar stabilitet
Ett bättre Europa genom samarbete
Säkerheten behöver sina aktörer
Förtroende för möjlighet till rättsskydd
En ansvarsfull linje inom invandrapolitiken
Rätt till åsikter och övertygelse

Från en trygg barndom till en värdig ålderdom

Barnens och de ungas Finland

Kristdemokraterna är ett familjeparti. Ett hem där man bryr sig och som är tryggt erbjuder barn och unga de bästa möjligheter att växa upp till ansvarsfulla vuxna och framtida samhällsbyggare.

Genom en familjepolitik som inspirerar och möjliggör familjernas egna val främjas nativiteten och en hållbar befolkningsutveckling. Familjepolitiska lösningar bör göras i första hand utifrån barnets bästa.

- Fattigdomen bland barnfamiljerna motverkas genom höjning av barnbidraget, studerande familjers årsinkomstgränser samt vård- och barnavdrag.
- Familjernas valmöjligheter bör ökas genom utvecklandet av hemvårdsstödet och ibruktage av småbarnsbonus och en babypeng i samband med första barnbidraget. Samordningen av familjen och arbetet eller studierna bör underlättas.
- Finland kan göras mera barnvänligt genom att man tar i bruk en bedömning av konsekvenserna för barn i allt beslutsfattande som gäller barn genom att övergå till en barnbudgetering och genom att på ett äkta och omfattande sätt av familjecentraler skapa en närservice som motsvarar familjernas behov.
- Barnfamiljerna bör ges hjälp genom att erbjudas förebyggande stöd i form av lägre tröskel till närservice. Tillräckliga resurser bör tilldelas barnskyddet och mentalvårdstjänster för barn och unga.
- Far- och morföräldrarnas roll som medfostrare är viktig. Om det är till fördel för barnet bör deras rätt att träffa barnbarnen vid föräldrarnas skilsmässa stärkas
- Ett skilsmässobarns rätt att träffa och upprätthålla relationen till den förälder som bor på annat håll skall tryggas.

De unga är samhällets framtida aktörer. Finland når framgång när man bryr sig om varje ung människa och ingen lämnas utanför samhället. Familjen har en central roll i de ungas liv och i ansvaret för fostran. Samhället bör se till att nödvändiga resurser riktas till de ungas välmående och utbildning.

- Alla bör ges likvärdiga möjligheter att utvecklas och lära sig oberoende av ekonomi. För att förverkliga och utveckla en kvalitativ utbildning bör resurserna tryggas.
- Med alla medel måste marginaliseringen av de unga förhindras genom att bland annat ingripa i ensamheten. Det är viktigt att alla barn och unga har möjlighet till stöd från åtminstone en trygg vuxen.
- Enligt undersökningar lider till och med var fjärde ung finländare av mentala problem. Också bland barn har de mentala problemen ökat. Mentalvårdstjänster bör erbjudas i form av närservice med låg tröskel. Det skall finnas tillräckliga resurser för skolpsykologer och kuratorer. Tyngdpunkten i servicen skall flyttas till allt tidigare hjälpinsatser.
- Jämlika möjligheter till hobby- och idrottsverksamhet bör förverkligas. Alla unga skall ges möjlighet att utöva åtminstone en hobby. På lokal nivå bör man aktivt samarbeta för att ordna till exempel idrottstjänster och erbjuda rådgivning inom idrott och

välstående.

Kvalitativ utbildning, kultur och motion för alla

Det primära ansvaret för barnens fostran vilar på föräldrarna. Detta bör stödjas av samhällets utbud av småbarnsfostran och utbildning. I småbarnsfostran och den grundläggande utbildningen behövs mera kunskap från social- och familjearbetet som kan integrering i fostran och utbildning.

- Kvaliteten inom småbarnsfostran måste förbättras genom en ökning av tusen professionella anställda och genom höjning av personalens utbildningsnivå.
- Dagvårdsavgifterna bör sänkas för att sporra barnfamiljer till arbete
- Vi vill arbeta för en tidigare start av avgiftsfri, frivillig förskoleundervisning för femåringar.
- Tillräckligt små grupper är en central fråga inom den grundläggande utbildningen för att man skall kunna garantera nödvändig tid för möte och interaktion mellan elever och lärare. En rätt dimensionerad timresurs ger möjligheter att ge stöd och dela grupper och ge inlärningsstöd till elever med särskilda behov. Klubb- och hobbyverksamhet inom skolans ramar bör utökas framför allt under eftermiddagarna.
- Vi vill värna om att det kristna kulturarvet och kristna värderingar förmedlas i fostran. Eleverna bör garanteras en positiv religionsfrihet i daghem och skolor. Undervisning i den egna religionen ger eleven kunskaper, färdigheter och upplevelser som ger stoff till utvecklandet av en egen identitet och världsåskådning. Flickor skall få vara flickor och pojkar vara pojkar – var och en på sitt sätt och detta skall inte rubbas genom transaktionsförändringar.
- Kristna skolor och daghem kompletterar på ett värdefullt sätt det offentliga serviceutbudet. Beträffande anordnartillstånd för undervisning i privatskolor bör i lagen inskrivas hållbara regler och förordningar som tillstånden baserar sig på. Statsandelen till privata skolor bör höjas till samma nivå som vid anordnandet av annan undervisning.
- Skolor och daghem som lider av ineluftsproblem bör renoveras inom snabbast möjliga tidtabell. Om behoven påkallar skall trygga ersättande utrymmen tas i bruk.
- Skolorna behöver mera resurser för individuellt stöd, beaktande av olikheter och förverkligande av jämlik utbildning. Alla som genomgått den grundläggande utbildningen bör ha tillräckligt goda kunskaper i läsning, skrivning och matematik.
- Genom att trygga de ungas utbildningsmöjligheter på lika villkor skapas tro på framtiden. Nedsänkningarna i utbildning och studiesociala förmåner måste bromsas för att de ungas välstånd och Finlands konkurrensförmåga skall kunna tryggas.
- Den bästa motvikten till utslagning är utbildning och yrkeskunskap. Genom att satsa på en utökning av studieplatser, studiehandledning, uppsökande ungdomsarbete och andra åtgärder kan ungdomar fås att stanna kvar.
- Vi måste slå vakt om tillräcklig finansiering till andra stadiets utbildning och det regionala utbudet. Gymnasie- och yrkesutbildning kan erbjudas genom samarbete mellan läroanstalter med hjälp av distansundervisning och kompletterande digitala kurser. Inom yrkesutbildningen bör mängden närundervisning utökas och möjligheterna att beakta färdigheter som man införskaffat i arbetslivet.
- Nätverket av högskolor bör vara heltäckande för att tillgången på experter och

regionernas livskraft skall tryggas överallt i Finland. Högskolornas startplatser bör utökas inom områden där det råder brist på arbetskraft. Möjligheter till studiestigar och flexibel kompletterande och examensinriktad fortbildning bör utökas.

- Finansieringen av läroanstalternas fria bildningsarbete och de studerandes studiesociala förmåner måste förstärkas för att förbättra möjligheterna att studera
- Kultur främjar hälsan, har en förebyggande effekt och ökar välbefinnandet. Tillgången på kulturtjänster och resurstilldelningen till läroanstalter inom konst måste tryggas.
- Vi stöder programmet "Liikkuva Suomi", som på kort sikt strävar till att bromsa ökningen av de skadliga effekter som stillasittande medför och på lång sikt halvera kostnaderna för skadorna.

Förbättrade social- och hälsovårdstjänster

De sociala hälsoskillnaderna är större i Finland än i övriga Norden. Det beror bland annat på att alla inte ingår i arbetshälsovården. Det är ofta dyrare och besvärligare att få service för dem som mest behöver den.

Kostnaderna för specialistsjukvården har vuxit med accelererande fart samtidigt som resurserna till basservicen har stampat på stället eller minskat. De centrala målsättningarna i utvecklandet av social- och hälsovårdstjänsterna är att minska skillnaderna i välbefinnande och hälsa, förverkliga tillgången på jämlik service, skapa fungerande vårdkedjor och hejda kostnadsutvecklingen.

Utvecklandet av Sote-modellen

I reformen av social- och hälsovårdstjänsterna är det frågan om en fungerande och trygg vardag för människan. Man skall kunna lita på att den som insjuknat kommer till läkare inom rimlig tid och att en ensamboende åldring eller handikappad får tillräckligt stöd. Hur reformen lyckas mäts i tillgången och kvaliteten på servicen och om den svarar mot klientens behov.

- Oberoende av bostadsort har människor rätt till likvärdig social- och hälsovård. Därför behövs ett nationellt servicelöfte, en verksamhetsmodell för hur det regionala ansvaret för anordnandet förverkligas och tillräcklig övervakning. Vi vill betona kvalitativ och effektiv vård i form av närservice. En integrering av tjänster sker bäst när sote-områdena bär ansvar för anordnandet av både bas- och specialservicen.
- Sote-områdena bör ha omfattande frihet att besluta om hur servicen skall förverkligas. Sote-området kan själv producera servicen, köpa den av privata producenter eller ge klienterna servicesedlar för köp av service.
- Valfriheten bör på ett kontrollerat sätt breddas med hjälp av ett kundsedelsystem och personliga budgeter. Kundstyrningen bör vara tillräckligt trygg. En viktig aspekt är förstärkningen av social- och hälsovårdsministeriets styrning i avsikt att nå ut med bäst praxis i hela landet
- Arbetshälsovården och Fpa-ersättningarna bör i stort sett bevaras. Finansieringen av Sote-området skall basera sig på statsandelssystemet och den Sote-andel som ingår i

kommunalskatten.

- En handikappad har rätt till eget hem, permanent boende och stöd i sitt eget hem för att boendet skall vara möjligt. För handikappade som har kapacitet för självständigt boende behövs flera alternativ. Andra stödboendeformer behöver säkras för dem som har sådana behov..
- Valfriheten, delaktigheten och rättskyddet för klienter inom handikappservicen bör förstärkas genom ibruktagandet av en personlig budgetering i servicen. Samtidigt måste man säkra klientstyrningen och förverkligandet av kvalitativ service. Också efter sote-reformen måste handikappservice erbjudas i form av närservice.
- Tryggt fungerande transporter enligt handikappservice- och socialomsorgslagen måste garanteras.
- Konkurrensutsättningen av stora helheter får inte leda till att inhemska och små företag sållas bort.
- Myndighetskontrollen får inte ersättas av självkontroll som försvårar uppföljningen av vårdfel och kvalitetsproblem.
- En väsentlig del i genomförandet av reformen är ett fungerande datasystem som är användarvänligt och förmånligt. Patient- och klientinformation skall kunna överföras säkert och problemfritt mellan olika aktörer och system. Datasystemen skall kunna följa vården inom respektive serviceenhet och genömdvändiga jämförelsedata för uppföljning, övervakning och utvärdering.
- Finländarnas hälsodata, såsom biobanker, bör bevaras under nationell kontroll. I användandet av data skall det personskyddet garanteras.

Ett åldersvänligt Finland

Kristdemokraternas målsättning är ett åldersvänligt Finland, där seniormedborgarna trivs, deltar och får den hjälp de behöver. Alla har rätt till en trygg ålderdom.

I äldrevården har betoningen flyttats från anstaltsvård till hemvård, vilket gör att det inom hemvårdssektorn finns allt fler personer som behöver hjälp. Vi vill avlägsna mänskighetsunderskottet inom åldringsvården.

Uppskattningen, respekten och förståelsen för de äldre bör ökas. De skall ses som en resurs i samhället. I egenskap av till exempel mor-och farföräldrar, konsumenter, sakkunniga och frivilligarbetare har de en stor uppgift i vårt samhälle.

- En satsning på bekämpning av pensionärernas fattigdom och ensamhet bör göras och det uppsökande åldringsarbetet effektivteras. Det är viktigt med lågtröskelservice för illabehandlade offer och att servicen för mentalpatienter och missbrukare fungerar.
- Indexsystemet måste utvecklas för att trygga köpkraften för olika pensioner och för att behålla en rättvis inkomstnivå för pensionärer. Beräkningssättet för prisindexet preciseras så att pensionärernas verkliga kostnadsstruktur bättre beaktas.
- I satsning på hindersfrihet i boendemiljöer samt i stads-och trafikplanering bör man utgå från de äldre. En bedömning av ålderseffekterna måste bli en del av beslutsfattandet.
- Vi föreslår att en tjänst som ombudsman för äldre inrättas. Ombudsmannens uppgift

är att fungera som en självständig och oberoende riksomfattande intressebevakare som bland annat övervakar att de äldres rättigheter verkställs och följer utvecklingen av läget inom äldreården.

- Både kvalitativt och kvantitativt vill vi förbättra hemservicen för de äldre. Brister och försummelser i såväl hem- som anstaltsvård för åldringar måste tas på allvar. I åldringsården behövs klart mera resurser och personal. Därför föreslår vi att ett tusen nya vårdare anställs. Även arbetsmetoderna måste grundligt förbättras i kundorienterad riktning.
- Inom äldreården bör ett omfattande och flexibelt kunddatasystem tas i bruk, där den service som de äldre får och behöver framgår och som tryggar en helhetsbetonad vård
- När hemvård inte räcker till bör serviceboende och effektiviserat serviceboende samt familjeboende kunna erbjudas. En äldre människas rätt till permanent boende tillsammans med sin make/maka måste garanteras också då när den ena inte längre klarar sig i hemvård.
- Det behövs en gemensam betalningsgräns som självrisk för läkemedels-, rese- och servicekostnader. Här innefattas även socialtjänstens kostnader. Ersättningen för celiakiernas diet måste återinföras och diabetikernas läkemedelsersättning höjas.
- Stödet för närståendevård bör överföras till utbetalning via Fpa och fastslås enhetliga kriterier för hela landet. Stödet till närståendevårdarna bör höjas och betraktas som skattefri inkomst. Dessutom bör det stiftas en lag om skatteavdrag för närståendevård. Närståendevårdarna bör garanteras vikariehjälp under de lagstadgade fri- och rekreationsdagarna. Kombinationen närståendevård och förvärvsarbete bör stödas.
- I hela landet bör en kvalitativ terminalvård vara tillgänglig för dem som är i behov av den. Det innebär att man möter en döende patients individuella fysiska och psykiska behov med tillräckligt psykosocialt stöd.
- Genom symptom-baserad vård lindras smärta och lidande. En god terminalvård erbjuder stöd och hjälp också till de anhöriga. Vi säger nej till eutanasi.
- Vi arbetar för att en 1-3 månader lång betald terminalvårdsledighet skall bli möjlig för en vårdande anhörig.

Välfärd genom kunnande, arbete och företagsamhet

Kristdemokraterna betonar varje människas rätt att utbilda och utveckla sig, arbeta och vara företagsam. Det finländska välfärdssamhället kan garanteras endast genom att näringslivets verksamhetsförutsättningar förstärks.

Kunnande som konkurrensfördel

Finlands största konkurrensfördel består i ett högtstående kunnande. Genom satsningar i utbildning, forskning och utveckling bevaras vårt lands konkurrenskraft. En hög sysselsättningsgrad är en förutsättning för välfärdssamhällets framtid.

Samarbetet mellan läroanstalter och näringslivet bör fördjupas och utbildningsplatser

koncentreras till områden med tillväxt och arbetskraftsbrist. Det livslånga lärandets betydelse blir allt viktigare. Omskolning samt komplettering och breddning av utbildningen bör vara attraktiva och flexibla. I utbildningen skall man ta hänsyn till regionala behov. Utbildningsexporten bör utökas.

I Finland förekommer en stark tillväxt inom speciellt digitalisering, ren teknologi, bioekonomi, automatisering, robotisering och hälsoteknologi. Förnybara energikällor och energieffektivitet bör bli till den finländska exportindustrins trumfkort i konkurrensen.

Tillväxt och förnyelse inom näringslivet förutsätter en stark offentlig satsning på forskning, utveckling och innovation. Det skapar grunden för företagens investeringar och utvecklingsarbete.

- Forskningsverksamheten bör styras allt mer till små och medelstora företag samt mikroföretag, inhemska tillväxtföretag och förnyelse av industriföretag.
- Långtidsarbetslösheten får inte accepteras. För alla arbetsföra bör det skapas vägar till sysselsättning. Arbetskraftens rörlighet måste förbättras och man bör sträva till att bättre koppla ihop arbetssökande med lediga arbetsplatser.
- Den mellanliggande arbetsmarknaden måste utvecklas genom en reform av lagstiftningen för sociala företag och främjande av samhällelig företagsamhet. För de mest svårssysselsatta arbetslösa bör bruket av arbetslöshetsskyddet som lönestöd göras möjligt. Stödet till deltidsarbetsföra och äldre måste vara mera långvarigt än nu.
- De kommunspecifika multiprofessionella servicecentren bör förstärkas och resurser styras till tredje sektorn för sysselsättning av unga, svårssysselsatta, långtidsarbetslösa i behov av social- och hälso-tjänster och för förhindrande av utslagning.

Ansvarsfull marknadsekonomi

Kristdemokraterna anser att grunden för ekonomin är privata företag och en social marknadsekonomi som bygger på öppen konkurrens där man också tar sig an de svagaste.

Största delen av nya arbetsplatser skapas inom små och medelstora företag. Genom beskattning och reglering skapar staten villkor som stöder företagens tillväxt och sysselsättning. Kristdemokraterna stöder statens monopol vad gäller till exempel penningspel och alkoholens detaljhandel. På så sätt kan man bära ansvar också för de problem som vållas samhället.

- Företagsamhet bör stödas och därför måste man radera hinder för företagsamhet och sysselsättning. Företagarnas socialskydd måste förbättras, vilket ökar intresset för företagsamhet och sänker riskerna för nya företagare speciellt under eventuella arbetslöshetstider.
- När arbetslagstiftningen reformeras bör möjligheten till lokala avtal stärkas.
- Alla tillstånds- och övervakningstjänster som företagen behöver skall kunna fås från "en lucka". Kraftiga satsningar bör göras på arbetsmetoderna och ledningen hos myndigheter som utfärdar tillstånd.
- I samband med förnyelsen av samfundsskattesystemet bör generationsskiften underlättas för företag, inberäknat jord- och skogsbrukslägenheter.

- Tiden för startbidrag måste förlängas och stöd och råd till nya företagare erbjudas avgiftsfritt. Anställningen av den första arbetstagaren bör underlättas genom en tidsbestämd minskning av bikostnaderna.
- Villkoren för när man bedömer tillgången på arbetskraften bör stegvis lindras. Tillståndsbyråkratin för säsongarbetarna bör göras lättare och företagsstöd överförs från storföretagen till små och medelstora företag i tillväxt.
- Vi vill inrätta en årssemesterbank genom vilken införtjänad semesterrätt följer arbetstagarna från en plats till en annan.
- Flexibilitet och lättnader i arbetstid bör kunna fås de sista arbetsåren. Vi ser det som värdefullt att pensionärer som önskar arbeta deltar i arbetslivet och fungerar som företagare
- Den gråa ekonomin kan kontrolleras genom övergång till ett online-kassasystem där också data om försäljning går direkt till beskattaren. Vi skall ta i bruk begreppet ekonomisk arbetsgivare med vars hjälp en utländsk arbetstagare kan beskattas genast från första dagen i det land han arbetar i. Gränsen mellan delningsekonomi och affärsverksamhet måste definieras tydligare än i dag.

Trafiklederna i skick

Trafikens infrastruktur har en viktig funktion och skapar möjligheter för människors rörlighet och industriella verksamhet. I Finland har vi en enorm reparationsskuld vad gäller vägar, järnvägar och vattentrafikleder. Denna skuld behöver planenligt minskas parlamentariskt över valperioderna enligt en överenskommen modell.

- Kristdemokraterna förhåller sig öppet till nya finansieringslösningar i samband med stora trafikinvesteringar. I planeringen bör man ta i beaktande regionala helhetseffekter för till exempel näringslivet.
- En fungerande kollektivtrafik måste tryggas regionalt sett jämnt.
- Finlands spårtrafik bör utvecklas som en del av det europeiska kärnätet. Spårtrafiken är nödvändig både för förbättrande av trafikförbindelserna som uppnående av utsläppsmålsättningarna.
- Bilismens drivmedels- och bränsleskatt måste förnyas så att det leder till mindre utsläpp. Bilskatten och drivmedelsskatten på bilar med låga utsläpp, såsom biogas-, hybrid-, bränslecells- och elbilar, måste sänkas eller helt och hållet avskaffas.
- Finlands havskluster är till sin omsättning av samma storleksordning som skogsindustrin och bruttonationalekonomiskt av stor betydelse för landets export och import. Staten skall genom beslut som rör egna fartygsanskaffningar och innovationsstöd, exportfinansiering, forskning och utbildning främja den finländska sjöfartsindustrins konkurrenskraft.
- Rundradion skall enligt sitt offentliga serviceuppdrag koncentrera sig regionalt och språkligt på likvärdig, oberoende kunskapsförmedling och bevarande av den inhemska kulturen. Hit hör också kristen programproduktion.
- Finland skall vara en pionjär inom digitaliseringen av trafik, kommunikation och service. En snabb och kostnadsrimlig bredbandsförbindelse behöver garanteras alla medborgare och företag. Att åldringar utesluts från digitaliseringen måste förhindras.

Stimulerande grundtrygghet

Kristdemokraterna förespråkar att det nuvarande, invecklade socialskyddet reformeras till att bli en sporrande grundtrygghet. Vi föreslår en ny modell, som reviderar den fragmentariska grundtryggheten och mera sporrar till arbete.

- Idén med modellen är att förena de olika grundtrygghetsförmånerna för dem som är arbetsföra till ett allmänt stöd i vilket ingår en grund-, barn-, förtjänst- och boendeandel. I stödet ingår en skyddsdel som skall sporra till deltidsarbete. Därefter minskar inkomsterna stödet med ca 60 procent. Stödet är prövningsbaserat och minskar utan tröskelvärden när inkomsterna växer.
- Till det allmänna stödet behövs en prövningsbaserad del, som förenas med det nuvarande inkomststödet boendeandel, preventiva och kompletterande del. Stödet söks vid en lucka där personlig arbetshandledning, stöd och service främjar sysselsättningen. Ibrukttagandet av modellen bygger på ett inkomstregister i realtid.
- Effekten av de arbetskraftspolitiska åtgärderna har varit svag. Vi behöver en bättre resursering och arbetskraftsservice som svarar mot behoven så att varje arbetslös kan bemötas individuellt.
- Ur klientens perspektiv har den sporrande grundtrygghetsmodell som kristdemokraterna presenterar sin största förtjänst i den så kallade "en-lucka-principen". Bland djungeln av tiotals stödbblanketter och utredningar får man en enda ansökan som uppdateras endast då förhållandena eller familjesituationen ändras. Varken papperskrig eller tidsfördröjningar försvårar sökandet ut på arbetsmarknaden. I dag kan en arbetslös i veckor hamna i en situation där inga pengar kommer in. Till stora delar undviks förargliga återkrav när stöden, lönerna och skatterna integreras redan vid betalningen.
- Det stimulerande i modellen är att det lönar sig att ta emot ett kortvarigt eller deltidsarbete. I det nuvarande systemet lönar det sig att i huvudsak sysselsättas till en lönenivå som motsvarar den man hade före arbetslösheten. Den av KD presenterade stimulerande grundtryggheten passiverar inte utan hjälper människor in i arbetslivet

Hållbart förhållande till naturen

En central ekologisk handling med tanke på hållbar förhållning till naturen är ett minskande av konsumtionen. Att i sin konsumtion beakta naturen är ett värdeval.

Klimatförändringen och försvagningen av naturens diversitet är ett stort bekymmer. Kommande generationer skall ha rätt till liv, framtid, ren näring och naturens skönhet.

En överkonsumtion av naturresurser samt klimatförändringen är delvis orsak till konflikter och flyktingkriser. För att lösa de globala problemen behövs alla länders gemensamma ansträngningar. För att bromsa klimatförändringen behövs bland annat gemensamma globala normer och samarbete, överföring av miljöteknologi och ett finansieringssystem mellan industri- och utvecklingsländer.

Finland har möjlighet att fungera som föregångare i utvecklandet av teknologiska lösningar.

Vår roll i produktionen av rent vatten och mat kan bli betydligt större än i nuläget. Kampen mot klimatförändringen och den nödvändiga beredskapen kräver ett samarbete mellan alla förvaltningsområden och samhällets olika aktörer. Också medborgarna och konsumenterna har sin uppgift.

Även i utvecklandet av företagen bör man i full skala dra nytta av den finländska utsläppssnåla teknologin.

Klimatet kräver handling

Det mest centrala i bromsandet av klimatförändringen är att gå i spetsen för en fossilfri ekonomi. Självförsörjningen bör utökas genom förbättrad produktion och energieffektivitet inom trafik och boende. Nettoimporten av energi bör minskas till 2-3 miljarder euro år 2030. År 2040 skall Finland vara oberoende av fossil importenergi och nettoimport av el. I Finland upphör användningen av stenkol år 2030. Då strävar vi till att nå en andel på 50 procent i slutanvändningen.

Vi vill att Finland skall fungera aktivt inom EU, FN och internationella finansieringsinstitut i avsikt att uppnå klimatmålsättningarna. Anslag för utvecklingssamarbete bör riktas till bromsande av klimatförändringen och till anpassningsåtgärder, såsom projekt inom energiteknologi och hållbar produktion av mat.

Vid uppställandet av internationella målsättningar för utsläpp bör man se till att besluten inte leder till så kallade koldioxidläckor där alltså produktionen överflyttas till länder med större nedsmutsning.

En betydande del av produktionen av bioenergin och biobränslen i Finland baserar sig på skogsindustrins sidoströmmar och hyggesrester. Av biobränslen bör till exempel användningen av biogas i trafiken påskyndas ytterligare. Kolsänkorna ökar i en hållbar skogsekonomi där man förutom mängden avverkningsfäster uppmärksamhet vid trädets hela livscykel, skogarnas ålderstruktur och nyplanteringar.

Användningen av inhemsk torv är befogad under en övergångstid tills man blivit kvitt fossila bränslen i värme- och elproduktionen. Med stränga vattenskyddsåtgärder kan man uppnå mindre uttrinning från produktionsmossar än från naturmossar.

Finland bör allt mer satsa på forskning, utbildning och produktutveckling. Teknologiska innovationer möjliggör en minskning av koldioxidutsläpp i energiproduktionen och en effektivare återvinningsteknik.

För att uppnå mindre utsläpp lönar det sig inte att helt utesluta en utbyggnad av kärnkraften. Forskningen bör styras mot till exempelvis användningen av nya typer av små kärnkraftverk i till exempel produktionen av fjärrvärme. Vi framhåller riksdagsledamöternas frihet att rösta enligt samvete när riksdagen behandlar framtida principavtal om kärnkraft.

Bindningen av kol i marken och så kallad kolodling erbjuder jordbruksmarkerna potential att

lagra kol i marken och samtidigt öka åkerekosystemets diversitet, förbättra åkrarnas tillväxtpotential och förhindra att näringsämnen försvinner från åkrar till vattendrag. Dessa åtgärder gagnar samtidigt vattendragen och klimatet

I det offentliga byggandet bör man betona vikten av bindningen av kol och användningen av trä.

Jordbrukslägenheternas, egnahemshusens och andra fastigheters spridda energiproduktion skall främjas genom avlägsnande av administrativa hinder.

Elsystemets funktionssäkerhet och bränslelogistiken måste under alla förhållanden utvecklas och tryggas så att kritiska system inte är sårbara sett ur ett samhällsperspektiv. I regleringen av överföringsprissättningen måste man beakta att betalningsbördan är rimlig för konsumenten.

Sorteringen och återanvändningen måste utvecklas. Avfallsförbränning är en sista åtgärd i cirkulationen. I Finland återvinns en tredjedel av samhällsavfallet och en tredjedel bränns som energi. Lagstiftningen bör utvecklas i riktning mot att förnybara och återvinnbara råvaror ersätter icke- förnybara. Genom reglering bör man underlätta företagets möjligheter att som råvaror i vidare förädling använda råvaruströmmarna och biprodukterna i processerna.

Hushållens största energibörda förorsakas av uppvärmning, trafik och hushållsström. Genom information och beskattning bör man stimulera ibruktagandet av ny energieffektiv teknologi.

I förhindrandet av klimatförändringen och skapande av beredskap är det i hög utsträckning frågan om värderingar och målsättningar i livet som påverkas genom framför allt fostran och upplysning.

Naturen och bioekonomin skapar livskraft i hela landet

Ett okonstlat förhållande till naturen och allemansrätten är viktiga ingredienser i den finländska livsstilen. Kristdemokraterna vill se hela landet som livskraftigt och attraktivt för boende och företagande. Bevarandet av basservice, trafikförbindelser och företagstjänster påverkar landsbygdens livskraft.

Produktionen av inhemsk mat är livsviktig med tanke på tryggheten och en garanterad försörjning. Konsumenterna vill ha inhemska, närproducerade livsmedel och tillgången på dem är en sak för hela livsmedelskedjan, inte bara för odlare som kämpar på naturens villkor.

- Många företagare inom jordbruket arbetar på gränsen av sin ork. De behöver stöd genom fortsatt satsning på stödtjänster och avbytarsystem. Samtidigt måste man se till att det pris som konsumenten betalar för maten fördelas rättvist i produktkedjan mellan primärproducenterna, livsmedelsindustrin och handeln.

- Strukturen på jordbrukarnas försäkringar för skördeskador och avgifter bör lättas på så sätt att också livsmedelsindustrin och minuthandeln förpliktas att delta i försäkringsavgifterna genom till exempel en fond.
- Finland bör aktivt påverka utvecklingen inom EU:s lantbrukspolitik och försäkra sig om att Finlands nordliga särförhållanden beaktas och systemet med miljöstöd ur miljövinstperspektiv är effektivt och inte ökar byråkratin.
- Exporten av livsmedel och livsmedelskunskap bör utökas
- Vi stöder inte en utvidgning av fastighetsskatten till att gälla jord- och skogsbruksmark. Ett förverkligande skulle hota allemansrätten, försvaga miljövärden och komplicera skogsbeskattningen ytterligare.
- Finländska bybutiker behöver stödas enligt svensk bybutiksmode. Ett villkor för stödet är att butiken ligger avsides, har öppet året om och har ett mångsidigt utbud.
- Viltjurspolitiken bör skötas med tanke på naturens mångfald och stamvärden. Vi förhåller oss allvarligt till glesbygdens invånares oro för sin egen säkerhet.
- Att röra sig i naturen har stora effekter på välbefinnandet och hälsan. I samhällsplaneringen bör man se parker och närnaturområden som friluftsområden. Barns och ungas positiva förhållande till naturen och en hållbar livsstil baserar sig på information och egna upplevelser av att röra sig i naturen. Privatpersoners delaktighet i miljövärden bör stödas genom bland annat en fortsatt finansiering av METSO-programmet.
- Miljölagstiftningen bör utvecklas, naturens mångfald bevaras och dess utarmning bromsas.
- Tillräckligt stora helheter bör innefattas i naturskyddet för att garantera arternas möjligheter att förflytta sig även under förändrade klimatförhållanden.
- Staten skall styra finansieringen av medel för restaurering av våtmarker och träsk i syfte att upprätthålla naturens mångfald och stärkandet av utrotningshotade biologiska stammar. Våtmarker och träsk är också viktiga kolsänkor. Samtidigt förbättras översvämningsskyddet, vattenkvaliteten och viltområdena.
- Jakt skall utövas enligt en hållbar användning av naturresurser. Rikliga och livskraftiga djurpopulationer är förutom ett mål för miljöskyddet en förutsättning för jakt. Satsningar bör göras på bevarande av livsmiljöer för att förhindra hotet om utrotning och för att ge redan utrotningshotade arter ny livskraft.
- Målet för skogspolitiken skall vara att förbättra skogarnas mångfald, skydda arterna, bevara vattendrag och marker för belastande effekter av skogsbruk samt att förhindra naturens utarmning, utan att för den skull förhindra en lönsam skogsekonomi.

- Gruvlagen bör förnyas och en rättvis fördelning av den ekonomiska nyttan garanteras. I motsvarande grad bör man förverkliga principen om att nedsmutsaren betalar.
- Näringsbelastningen genom avrinning i insjöarna och Östersjön samt mängden skadliga ämnen måste minskas, vattendrag återställas och fiskstammar fås att återvända.
- Alla skogsägare skall garanteras likvärdiga rådgivningstjänster oberoende av storleken på skogsarealen. Skogens olika användningsmöjligheter bör utvecklas för att man i skogsekonomin värdekedja skall skapa arbetsplatser, nya produkter och ny produktion.
- EU-länderna skall också i fortsättningen ha rätt att förbjuda användningen av GMO-produkter och definiera tillräckliga avstånd mellan produktionsformerna och icke-genmodifierade zoner. Odlingsväxternas, produktionsdjurens och trädens genetiska mångfald skall bevaras

Bättre stadspolitik

Under de senaste fem åren har befolkningen i städerna vuxit med närmare 100.000 personer. Över 90 procent av befolkningstillväxten skedde emellertid i de största städerna, nämligen Helsingfors, Esbo, Vanda, Åbo och Uleåborg.

Av Finlands 5,5 miljoner invånare har Nyland 1,65 miljoner eller närmare en tredjedel. Befolkningen växer både genom intern flyttrörelse, födslar och invandring.

Inom metropolområdet har i detta nu ca 15 procent av befolkningen invandrarbakgrund. År 2030 beräknas de vara ca 30 procent. År 2017 sökte över 90 procent av de som kom från annat land uppehållstillstånd på grund av arbete, studier eller av familjeskäl.

Städerna konkurrerar om de bästa arbetarna och företagen på den internationella marknaden. En regions framgång begränsas på grund av brist på bostäder till rimligt pris, i synnerhet i huvudstadsområdet. Utsläppsmålen uppnås genom att bostäder, service och arbetsplatser koncentreras till trafikledernas knutpunkter.

- Det behövs både familjebostäder och små lägenheter till rimligt pris. I bostadsområdena finns det orsak att förhindra en uppdelning av folkgrupper. Det kan ske genom befolkningsmångfald och olika slag av ägarmodeller för bostäder.
- De äldres och de handikappades möjligheter att bo i hemliknande förhållanden bör tryggas genom tillräckligt omfattande byggnads- och renoveringsprogram. Grundrenoveringar av gamla våningshus bör påskyndas nationellt. Användningen av trä i nya objekt och vid saneringar bör möjliggöras på ett mångsidigare sätt.
- Prisnivån på biljetter i kollektivtrafiken behöver sänkas för exempelvis äldre människor. Inom stora stadsområden bör man ordna smidig kollektivtrafik och se till att inte

resetiderna växer oskäligt.

- För privatbilismen behövs parkeringsplatser och för elbilar fler laddningspunkter. Lätttrafiklederna skall hållas i skick året runt. Cykling kan stimuleras bland annat med hjälp av stadscyklar.
- För odling i städer bör möjligheter reserveras. Det är en fråga som också gäller försörjningstrygghet och säkerhet.

Mot en trygg framtid

Den säkerhetspolitiska omvärlden har förändrats. De militära spänningarna och otryggheten har ökat också i våra närområden. Hot mot säkerheten orsakas också av klimatförändringen, den oreglerade invandringen, handelskrig, konflikter om logistiska rutter, naturresurser, energi och folkgruppers ställning samt terrorismen och cyber- och informationsattacker.

Samhällets beredskap mot hot och kriser bör förverkligas utifrån principen om helhetsbetonad säkerhet, där myndigheter, företag, organisationer och medborgare är med och tryggar livsviktiga funktioner.

Säkerheten grundar sig i sista hand på nationens stabila moral, förtroende och solidaritet. En stabil värdegrund framträder i möjligheterna till en jämlik, kvalitativ social- och hälsovård och utbildning samt i strävan att bryta utslagningsspiralen.

Samarbete kring säkerhet skapar stabilitet

Grunden för Finlands utrikes- och säkerhetspolitik är goda internationella relationer, nordiskt samarbete, inflytande inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik, ett trovärdigt försvar och NATO-kompanjonskap. Att bygga upp stabilitet och fred, främja mänskliga rättigheter och upprätthålla goda ekonomiska förbindelser med utlandet skall stå i centrum för vårt lands utrikespolitik. Handelspolitiken bör konsekvent stöda också målsättningarna för utvecklingssamarbetet.

- Vi vill att Finland genom sin verksamhet skall stöda multilaterala organisationer såsom FN, OSSE och EU i deras samarbete för att stärka säkerheten.
- Vi har förbundit oss att höja anslaget för Finlands utvecklingssamarbete till minst 0,7 procent av bruttonationalinkomsten. Medborgarorganisationernas andel av allt utvecklingsarbete bör ökas. Medel bör riktas allt mer också till bromsning av klimatförändringen och åtgärder som syftar till anpassning genom energiteknologi och projekt för hållbar matproduktion.
- Finland och Ryssland bör upprätthålla goda bilaterala relationer. Handels och turismens betydelse mellan länderna är stor. För att främja en obehindrad rörlighet och säkerhet bör man utveckla myndighetssamarbete, trafikförbindelser och gränsstationer.

- Vi stöder Israels rätt till existens och säkerhet. Parterna i Mellanöstern-krisen bör uppmuntras att söka sig till förhandlingsbordet och avhålla sig från våld. Vid finansieringen av den palestinska administrationen bör EU förutsätta ett aktivt främjande av mänskliga rättigheter.
- Basen för Finlands försvarspolitik utgörs av den allmänna värnplikten, en trovärdig försvarsförmåga och ett hela landet täckande regionalt försvar. Det internationella försvarssamarbetet stöder försvaret.
- Det nuvarande värnpliktssystemet skall bevaras, men tröskeln för kvinnors frivilliga värnplikt kunde sänkas genom information riktad till hela årsklassen om alternativ värnplikt och allas plikt i undantagsförhållanden.
- Beväringarnas ekonomiska situation bör tryggas. Både vapen- och civiltjänsten bör innehållsmässigt utvecklas utifrån samhällets behov av totalsäkerhet.
- För försvarsmaktens betydande materielanskaffningar, såsom förnyandet av jaktplanen och marinen, bör man genom parlamentariska beslut över valperioderna reservera tillräcklig finansiering. I samband med betydande materielanskaffningar bör man beakta möjligheten att öka det inhemska arbetets andel och industriellt samarbete med krav på säkerhetsintressen.

Ett bättre Europa genom samarbete

Den Europeiska Unionen bör utvecklas som ett samarbetsorgan mellan självständiga stater. EU bör i sin verksamhet koncentrera sig på samarbete som ger den nationella politiken ett betydande mervärde till. I och med att globaliseringen gör världens länder allt mer beroende av varandra blir möjligheterna att utnyttja det europeiska samarbetet allt viktigare.

- Medlemsländernas gemensamma ansvar för varandras skulder får inte ökas. Varje medlemsland måste göra nödvändiga strukturella reformer och svara själv för sina egna skulder. I utvecklandet av EMU bör bankunionens insättningsgarantisystem tas i bruk så länge banksektorns risker inte är korrigerade.
- Unionens budget bör hållas på en storlek av cirka en procent av områdets bruttonationalprodukt. Användningen av EU:s resurser måste effektiveras, byråkratin minskas och vederlaget ökas. Den nationella beslutandemakten gällande kohesionspengar måste stärkas.
- Genom EU:s lagstiftning måste lantbruksproducenternas verksamhetsmöjligheter garanteras också i unionens nordliga delar och rättvisa avtal åstadkommas mellan industin och handeln för att inte producenternas andel ständigt skall sjunka.
- Finland bör hålla fast vid att EU:s forskningsmedel beviljas på basen av forskningens kvalitet och hjälper finländska forskningsorganisationer att delta i så många gemensamma forskningsprojekt som möjligt.

- Genom gemensamma åtgärder måste den aggressiva skatteplaneringen och utnyttjandet av skatteparadis förhindras. Ett åtgärdsprogram mot den internationella skatteflykten måste effektivt tas i bruk. Vi stöder inte en gemensam skatt på finansieringsmarknaden inom EU. Den europeiska investeringsbankens finansieringsstöd till små och medelstora företag skall utnyttjas till fulla belopp.
- Verksamheten inom EU:s inre marknad bör utvecklas och lagstiftningen uppdateras. Ett bra exempel på detta är utvecklandet av den digitala inre marknaden. De stora plattformarna måste bli skattepliktiga men digiskatten får inte förvränga den nationella skattebasen.
- EU:s strukturella försvarssamarbete kompletterar medlemsländernas nationella försvarspolitiska verksamhet. Varje medlemsland har nytta av att EU:s har arbetsredskap att försvara sig mot cyber- och hybridpåverkan. Nätattackerna känner inga geografiska gränser.
- Medlemsländerna bör ordna sitt eget social- och arbetslöshetsskydd. När arbetarna allt oftare arbetar utomlands måste missbruk av socialskyddet förhindras.
- EU:s måste komma överens om ett asylsystem som betonar medlemsstaternas eget ansvar. Vi stöder inte en automatisk fördelningsmekanism som stimulerar smuggling utan systemet bör utvecklas så att hjälpbehövande tas direkt från flyktinglägren. Gränsmyndigheternas samarbete behöver utvecklas, men EU:s gränsövervakning bör fortsättningsvis till sin utgångspunkt vara nationell.

Säkerheten kräver sina aktörer

Att trygga den inre säkerheten hör till statens viktigaste uppgifter. Den organiserade och allvarliga brottsligheten har tilltagit. Brottsligheten har blivit allt mer internationell. Hotet från terrorismen och cyberbrottsligheten har vuxit. Även den ökade utslagningen medför utmaningar för den inre säkerheten.

- Myndigheternas verksamhetsmöjligheter och kapacitet måste tryggas. Vi stöder en ökning av antalet poliser med ett tusen årsverken. Gränsbevakningsväsendets och tullens kapacitet måste värnas. Likaså måste glesbygdens resurser tryggas.
- Ett effektivt förebyggande av brott och terrorism förutsätter ett målmedvetet samarbete mellan myndigheterna och ett omfattande internationellt samarbete. Speciell uppmärksamhet bör fästas vid gränssäkerheten inom EU
- Det bör finnas planer mot fenomen som hör samman med hybridinflytande, såsom falska media och hacking.

Förtroende för möjlighet till rättsskydd

Ett trovärdigt och tillgängligt domstolsväsende är ett centralt fundament i en rättsstat. Medborgarnas förtroende för rättsväsendet grundar sig starkt på att rättsskyddet förverkligas och att rättegångarna upplevs som oberoende. Rättsprocesserna får inte

förlängas oskäligt.

- Rättsväsendets förmåga att sköta sitt uppdrag måste tryggas. Ett kvalitativt och effektivt domstolsväsende förutsätter förutom tillräcklig basfinansiering också stabilitet, uthållighet och kunnig personal. I finansieringen bör man ta i beaktande sådana förändringar som följer på nya uppgifter i lagstiftningen om underrättelse. Finansieringen av domstols- och åklagarväsendet måste fungera oberoende av de ekonomiska konjunkturerna.
- Effekterna av inskränkningarna i tingsrättsnätet bör följas upp. En tillfredsställande regional, likvärdig tillgång till rättsskydd och förverkligande av de språkliga rättigheterna måste garanteras. Rättshjälpsorganisationen bör utvecklas.
- Konfliktmedlingen vid tingsrätterna bör utvecklas och brottsoffrens ställning och stödtjänsterna förbättras genom att till exempel utvidga offrens rätt till eget rättshjälpsbiträde.
- Vid behandling i hovrätten bör man som regel avstå från att på nytt ha personer att vittna och övergå till modell från Sverige enligt vilken man använder sig av videoinspelningar från tingsrätten.
- Straffen för utnyttjande av barn bör skäpas och grovt sexuellt utnyttjande av barn får aldrig som brott preskriberas.
- Promillegränsen för ratt- och roderfylleri bör sänkas och straffskalan skäpas
- Medborgarorganisationernas roll i egenskap av hjälpare med låg tröskel bör förstärkas när det gäller offer för människohandel och likaså organisationernas samarbete med myndigheter. Sexköp måste som helhet kriminaliseras för att förhindra människohandel och straffen för människohandel höjas till en nivå med avskräckande effekt.
- Stöd bör ges till medborgarorganisationernas förebyggande arbete av återfallsbrottslighet och till samhällsanpassningsåtgärder för frigivna fångar
- Lagstiftningen skall trygga domstolarnas möjligheter att genom lag ingripa i extremorganisationer, kriminella gäng och organiserad brottslighet som bryter mot god sed.
- Kriminella som kommit till Finland i avsikt att utföra brott skall man försöka återbörda till fängelser i ursprungslandet.
- I myndigheternas verksamhet och beslut bör man säkerställa att god förvaltningssed följs, vilket förutsätter bland annat tillgång till lagenlig övervakning och tillräckliga resurser. Behandlingstiden för besvär till övervakare av lagenhetlighet måste kunna förkortas.
- Speciell uppmärksamhet bör fästas vid de överskuldssattas problem. Skuldrådgivningen bör utökas och alla konsumentkrediter fås in i konsumentskyddslagen
- Gruppklagomål skall vara möjligt också för konsumenter och väckande av talan får inte vara beroende av endast konsumentombudsmannen.

En ansvarsfull linje inom invandrapolitiken

En framgångsrik invandrapolitik förutsätter behärskad invandring, effektivt förhållande av bieffekter och beaktande av samhällets resurser och säkerhet. Villkoren för integreringen av

invandrare bör förbättras. Tillräckliga språkkunskaper i finska eller svenska är nödvändiga. Centrala element i en framgångsrik integration utgörs av utbildning, arbete och språkkunskaper. Invandrarna bör ges möjlighet att dra nytta av sina kunskaper och aktivt delta i uppbyggandet av samhället i sitt nya hemland. Genast efter att de kommit in i landet behöver de informeras om samhällets värderingar, centrala principer och varje människas rättigheter och skyldigheter.

- Majoriteten av invandrarna har kommit till Finland på grund av studier, arbete eller familj och många av dem är aktiva företagare. Invandrare som framgångsrikt integrerats har ett stort mervärde för Finland.
- Enligt modell från Sverige bör tryggheten av invandrarnas utkomst ske allt mer genom löneinkomster istället för socialskydd. Företagens möjligheter att erbjuda platser för arbetspraktik bör utökas.
- Asylpolitiken skall trygga hjälp riktad till dem som mest behöver den. Det lyckas bäst genom en höjning av flyktingkvoten. Asylprocessen bör vara snabb, men garantera att den sökandes rättsskydd realiserar. Bieffekter förhindras genom reglering av olaglig vistelse i landet. Det sker genom effektiv övervakning och utvisning. Vid familjeåterföreningar skall internationella lagar följas.
- I småbarnsfostran och i utbildningen för barn och unga med invandrarbakgrund bör tillräckliga resurser reserveras för att deras inlärningspotential skall komma till användning och inlärningsskillnaderna mellan barn till finländare och invandrare minska. På olika sätt skall stöd ges till integrering i det finländska samhället.
- Vi vill hjälpa dem som behöver hjälp och trygga integreringen för dem som fått uppehållstillstånd.
- Vi försvarar allas lika människovärde och accepterar inte främlingsfientlighet, diskriminering eller rasism i någon form. Det internationella samarbetet inom asylpolitiken bör ökas och utvecklas.
- Arbetsinriktad invandring skall basera sig på behov. Den får inte leda till en marknad av billig arbetskraft utan arbetslagarna skall följas och deras förverkligande övervakas.
- Finland skall aktivt delta i EU:s gemensamma asylpolitik och skapa fungerande praxis.

Rätt till åsikter och övertygelse

Kristdemokraterna betonar vikten av att åsikts-, samvets- och religionsfrihet förverkligas i det praktiska livet. Vi är bekymrade över den debattkultur som har svårt att acceptera olika synsätt.

Man måste lära sig att leva med konflikter mellan livsåskådningar och kulturer. Det behövs respekt för olik tänkande och människor med annan bakgrund. Det betyder inte att man förnekar sina egna värden och kultur – utan tvärtom.

- Frihet och ansvar är oskiljaktigt förenade. Alla har rätt att fritt tänka och tro och framföra sina åsikter och sin övertygelse. Varje människa måste också bära ansvar för sina ord och handlingar.

- Den bärande basen för ett demokratiskt samhälle är omfattande yttrandefrihet och acceptans av olika synsätt och åsikter. Alla, men framför allt de politiska aktörerna, spelar en central roll i främjandet av en konstruktiv och respektfull diskussion.
- Till övertygelsefriheten hör även samvetsfrihet. För personalen inom hälsovården bör det stadgas om samvetsfrihet för att personalen inte skall tvingas delta i avbrytande av graviditeter eller avslutande av liv.

Vi vill stå fasta på en stabil kristdemokratisk värdegrund och högakta goda finländska traditioner. Vårt samhälles resurser utgörs av flit, gemenskap där man bryr sig och medmänsklighet.